Centre of Expertise
Veiligheid & Veerkracht
Een initiatief van avans

Open Universiteit

LANDELIJK EXPERTISE CENTRUM EER GERELATEERD GEWELD

Prof. dr. Janine Janssen

Ouderenmishandeling

Wie ben ik?

- Lector Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GiA)
  - Gaat over geweld in afhankelijkheidsrelaties (GiA)
  - Drie domeinen:
    - Gezin/familie
    - Professionals/instituties
    - Mensenhandel

- Hoofd onderzoek van het Landelijk Expertise Centrum Eer Gerelateerd Geweld (LEC EGG) van de nationale politie
  - Taken: operationele ondersteuning, wetenschappelijk onderzoek, advisering (rijks)overheid, voorlichting/onderwijs en opbouw/onderhoud netwerk
- Hoogleraar Criminologie & Rechtsantropologie aan de Open Universiteit

Een casus…

- Nadat mevrouw C., 70 jaar oud, opgenomen is geweest voor een ernstige depressie volgt ze een programma in het ziekenhuis voor ouderen met stemmingsstoornissen. Tijdens het intake interview merkt de behandelaar tegenstrijdigheden op. Ze draagt relatief dure kleding en juwelen maar stelt meermaals dat ze geen cent heeft. Zo heeft ze geen geld om een taxi te delen, en ook niet voor een kop koffie. Na doorvragen vertelt ze dat haar financiën en geld worden gecontroleerd door haar zoon die niet meer dan een paar euro per week aan zijn moeder geeft.

Een definitie

Ouderenmishandeling is al het handelen of het nalaten van handelen van al degenen die in een terugkerende persoonlijke of professionele relatie met de oudere (iemand van 65 jaar of ouder) staan, waardoor de oudere persoon lichamelijke en/of psychische en/of materiële schade lijdt, en waarbij van de kant van de oudere sprake is van een vorm van gedeeltelijke of volledige afhankelijkheid

De definitie beter bekeken

Ouderenmishandeling is al het handelen of het nalaten van handelen van al degenen die in een terugkerende persoonlijke of professionele relatie met de oudere (iemand van 65 jaar of ouder) staan, waardoor de oudere persoon lichamelijke en/of psychische en/of materiële schade lijdt, en waarbij van de kant van de oudere sprake is van een vorm van gedeeltelijke of volledige afhankelijkheid

Verschijningsvormen

1. Lichamelijke mishandeling
2. Seksuele mishandeling
3. Financiële mishandeling
4. Geestelijke mishandeling
5. Verwaarlozing
6. Schending van rechten

Let op! Dit kan allemaal naast elkaar voorkomen!

Prevalentieonderzoek

- Drie gemeenten: Boxtel, Tilburg, Rotterdam
- Steekproef 8896 65-plussers zijn per brief benaderd
- 4199 adressen bezocht
- 1002 bruikbare interviews

Kenmerken van respondenten

- 47,4% vrouw, 52,6% man
- Gemiddelde leeftijd 74,8 jaar
- Leeftijden lopen uiteen van 65 tot 100 jaar
- Circa 90% heeft een Nederlandse achtergrond

Uitkomsten (1): Hoe vaak komt het voor?

- 5,5% heeft sinds 65 te maken gehad met een vorm van ouderenmishandeling
- 2,0% heeft te maken gehad met ouderenmishandeling in het afgelopen jaar
- 1 op de 20 heeft ooit met ouderenmishandeling te maken gehad
- Jaarlijks wordt 1 op de 50 slachtoffer van ouderenmishandeling

Uitkomsten (2): Welke soort mishandeling?

- Financiële benadeling is het meest gerapporteerd
- Gevolgd door psychische en fysieke mishandeling
- Verwaarlozing en seksuele mishandeling werd niet of nauwelijks gerapporteerd
- Bij 1 op de 10 slachtoffers is sprake van meerdere vormen van ouderenmishandeling
- Bij de meeste slachtoffers herhaalt ouderenmishandeling zich

Uitkomsten (3): Slachtoffers

- Ongeveer de helft van de slachtoffers is vrouw en de andere helft is man
- Bijna alles slachtoffers hebben een Nederlandse achtergrond (98,2%)
- Slachtoffers zijn kwetsbaarder dan 65-plussers die geen slachtoffer zijn (financieel, gezondheid, sociaal netwerk, psychisch en stressvolle gebeurtenissen)

Uitkomsten (4): Praten en hulp

- De meeste slachtoffers bespreken de gebeurtenissen met anderen (vooral familie)
- Als slachtoffers met professionals spreken, dan vooral met Veilig Thuis en met de politie
- Naar aanleiding van het bespreken heeft ongeveer de helt hulp ontvangen
- Gevolgen: emotioneel, relationeel en in de sociale omgeving

Uitkomsten (5): De pleger

- Zes op de tien plegers is man
- Vriend(in), kennis, buurman, broer, zus, zoon of dochter
- Een deel van de plegers heeft te maken met financiële problemen, verslavingsproblemen, emotionele problemen en/of is in aanraking met justitie geweest
- Een deel van de plegers heeft een beperkt sociaal netwerk

Verder lezen

Aard en omvang ouderenmishandeling - Regioplan

Hoe worden we veilig oud?
Wat vindt U?